

**Togo Dışişleri, Bölgesel Entegrasyon ve Yurtdışındaki Togolular
Bakanı Prof. Robert Dussey ile Hibrit Yuvarlak Masa Toplantısı**

31 Mart 2021, 11.00

**Togo Dışişleri, Bölgesel Entegrasyon ve Yurtdışındaki Togolular
Bakanı Prof. Robert Dussey,**

**Togo'nun Türkiye'ye Akredite Berlin Büyükelçisi Sn. Komi
Bayedze Dagoh,**

Dışişleri Bakanlığı Afrika Genel Müdürü BE Sn. Nur Sağman,

Türkiye-Togo İş Konseyi Başkanı Sn. Berna Akyıldız,

Değerli Katılımcılar,

Öncelikle sizlere sağlıklı günler diliyor, sizleri şahsım ve DEİK ailesi adına saygıyla selamlıyor, yaza giriş yaptığımız bu günlerde hibrit olarak sizlerle bir araya gelmekten büyük mutluluk duyuyorum.

Sözlerimin başında, Togo'ya atanan ve geçtiğimiz günlerde güven mektubunu sunan Togo Büyükelçimiz Sn. Esra Demir'e yeni görevinde başarılar diliyorum. Bu atama kararının Togo medyasında olumlu karşılanması da güzel bir adım.

Türkiye ve Togo, iki dost ülke olarak, ilişkilerimiz daha ziyade uluslararası toplantılar marjındaki temaslar çerçevesinde yürütülüyor.

Ekonomik ilişkilerimize gelince, geçen yılki ticaret hacmimiz 150 milyon \$ seviyesinde. Hiç yoktan iyi ama yeterli olduğunu düşünmüyorum. Birbirimizi daha yakından tanımalı ve ticaret ile yatırım ilişkilerimizi artırmalıyız.

Bu noktada, kısaca iki ülke arasındaki ekonomik iş birliklerimizi geliştirmenin önünü açacak bazı tespitlerimi paylaşmak isterim.

- Togo'daki güvenli ve istikrarlı ortam ve önemli banka merkezleri, yatırımcılar için avantajlar barındırıyor. İş dünyamızı Togo'ya bu avantajları değerlendirmeye davet ediyorum.
- Modernleştirilmiş Lomé limanı ile Togo, bölgede önemli bir ticaret merkezi haline geliyor. Bunun da iş dünyamız adına avantajlar sağladığını düşünüyorum.
- İki ülke arasında ne yazık ki, doğrudan uçuş bulunmuyor. İnşallah gelişmeler artar ve THY ile bu konuda bir çalışma yapılabilir.

İzninizle, Covid-19'le ilgili de bazı değerlendirmeler yapmak istiyorum. Sağlık boyutundan söz etmeyeceğim ama hayatımıza getirdiği yenilikler ya da riskler konusu, bence her toplantıda dile getirilmesi gereken kavramlardan.

Öncelikle, bu salgının fiziki hareketliliği kısıtlamasının, dijital ve yapay zeka dönemine geçişi hızlandırdığını görüyoruz. Bunun iş hayatımıza nasıl yansımaları olacağını iyi düşünmeliyiz. Bu geçiş sürecinde gerekli adımları zamanında atamazsak, bunu başarabilen ülkelerle aradaki açığın artması gibi bir riskle karşı karşıyayız.

İkinci bir konu globalleşme mi, yerelleşme mi konusu. Galiba Covid-19 süreci bize glokalleşmeyi, yani globalleşme ve yerelleşmenin bir karışımının olacağı bir dünya sunuyor.

Elbette hepimiz kaynak çeşitliğinin önemine inanırız. Ancak Covid-19'la hayatımızda kaynak çeşitliliğinin önemini daha iyi kavradık. Çünkü zaman zaman firmalarımız, rekabet noktasında ölçek ekonomisi büyük olan yerlerle çalışmanın getirdiği avantajı kullanırlardı. Hepimiz biliyoruz ki, bir hizmet ya da ürünü çok fazla şekilde arz ederseniz rekabette öne geçme imkânınız vardır. Ancak Covid-19 tek bir kaynağa bağlı olmanın risklerini de meydana çıkardı. Ve kaynak çeşitliliğini bir defa daha hayatımızın ortasına koydu.

Bu noktada, yine bir başka kavramla karşı karşıya kaldık. Lojistikle birlikte düşündüğümüz “ulaşılabilirlik” kavramı. Bunu neden ifade ediyorum? Bizler bir ülkeyle ticaret yaparken ne kadar yakın ya da uzak olduğunu, mal ya da hizmetin nasıl oraya ulaştığını düşünür, dikkate alırdık. Ancak tedarik zinciri dediğimiz kavram, mesafeden ayrı olarak ulaşılabilirlik kavramını da hayatımıza soktu. Zannederim bunlar yeni dönemde hepimizin üzerinde parametreleriyle birlikte çalışmamız gereken alanlardır.

İki dost ülke Türkiye ve Togo'nun değerli iş dünyası temsilcileri olarak, ülkelerimiz arasındaki ticaret ve yatırım ilişkilerini güçlendirmek için daha çok gayret sarf edeceğiz.

Bu duygularla herkese teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Nail OLPAK

DEİK Başkanı